

LAKIALOITE 69/2013 vp

Laki tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnalle

Keskusta ehdottaa lakialoitteessa, että liikkeen- ja ammatinharjoittajille, henkilöyhtiöitten osakkeille sekä maa- ja metsätalouden harjoittajille annetaan viiden prosentin yrittäjävähennys. Tämä lakialoite on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle laeiksi tuloverolain, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta (HE 185/2013 vp).

Uudet työpaikat ovat viime vuosien aikana syntyneet ennen kaikkea pieniin ja keskisuuriin yrityksiin. Näiden yritysten työllistämismahdollisuuksia pääministeri Kataisen hallitus ei kuitenkaan ole sanottavasti edistänyt, vaan on pikemminkin monilla eri toimilla heikentänyt. Onkin erityisen huolestuttava signaali, että yrittäjien ja yrittäjäperheenjäsenten kokonaismäärä on kääntynyt viime aikoina laskuun.

Hallitus on asettanut kaikki pelimerkkinsä käytännössä yhden kortin varaan. Se toteuttaa kertarysäyksellä 870 miljoonaa euroa vuositasolla maksavan verohuojennuksen, joka kohdistetaan yksinomaan yhteisöveroa maksaville osakeyhtiöille. Tästä hyötyvät ennen kaikkea sellaiset suuret yritykset, jotka vaikeassakin taloustilanteessa pystyvät tekemään positiivista tulosta. Keskusta sen sijaan on esittänyt, että yhteisöveron alentaminen toteutettaisiin porrastetusti. Ensi vuonna veroa alennettaisiin keskustan esityksen mukaan 2,5 prosenttiyksikköä ja seuraavana vuonna 2 prosenttiyksikköä lisää. Kannustevaikutus olisi yritysten näkökulmasta hyvin samanlainen, mutta tällä tavalla jaksotettuna ensi vuoden verotulot eivät romahtaisi.

Hallituksen omasta esityksestä (HE 185/2013 vp) käy ilmi, että on Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) tekemän arvion mukaan yhteisöveron alentaminen parantaa työllisyyttä keskipitkällä aikavälillä noin 5 000—7 000 henkilöä. Tämä muutos ei siis tapahdu ensi vuonna, vaan vasta 5—10 vuoden aikana. Yhtä keskipitkällä ajanjaksolla syntyvää työpaikkaa kohden vuotuiset yhteisöverotulot alenevat 125 000—175 000 eurolla. Eduskunnan tiedossa ei ole ollut aiemmin, että yhteisöveron arvioitu työllisyysvaikutus on näin vaatimaton suhteessa veromenetyksiin. Tämäkin puoltaa keskustan näkemystä siitä, ettei yhteisöveron alentaminen yhdellä kertaa ole välttämätöntä, vaan yhtä hyvin se voidaan toteuttaa vaiheittain.

Kustannusten esittämän yhteisöveron alentamisen jaksottamisen myötä vuonna 2014 olisi satoja miljoonia euroja enemmän käytettäväksi yhteiskunnan tuiki tarpeellisten palveluitten rahoittamiseen ja pienille ja keskisuurille yrityksille kohdennettavien toimenpiteiden toteuttamiseen, jotka kannustavat kasvamaan, työllistämään ja kehittämään yritystä.

Yhteisöverotuksen kevennyksen vastapainona olevat verotuksen kiristyskohdat ovat useimmiten juuri työllistävien pienten ja keskisuurten yritysten kohdalla. Muun muassa yritysten edustuskulujen verovähennyskelpoisuuden poistaminen on yksi tällainen toimenpide, joka kohdistuu kaikentyypisiin yrityksiin. Hallitus on lisäksi huomioinut yksityiset liikkeen- ja ammatinharjoittajat, henkilöyhtiöitten osakkaat sekä maa- ja metsätalouden harjoittajat silloin, kun

näillä on yrityksessään nettovarallisuutta ja mahdollisuus saada pääomatuloa. Pääomatulon verotusta on nimittäin Kataisen hallituksen toimesta kiristetty nostamalla sekä veroprosenttia että tekemällä se progressiiviseksi. Tällaisten yritysten asemaa on siis kiistatta heikennetty Kataisen vaalikauden aikana.

Keskusta pitää välttämättömänä, että liikkeen- ja ammatinharjoittajat, henkilöyhtiöitten osakkaat sekä maa- ja metsätalouden harjoittajat saavat viiden prosentin yrittäjävähennyksen, jotta erimuotoisia yrityksiä ei aseteta eriarvoiseen asemaan. Viiden prosentin suuruinen yrittäjävähennys elinkeinotoiminnan tulosta merkitsisi yrittäjän näkökulmasta noin kahden prosentin veronkevennystä. Käytännössä tämä vähennys tulee toteuttaa siten, että elinkeinotoiminnan yritystulo on jatkossa 95 prosentin osalta yrittäjän veronalaista tuloa. Viisi prosenttia yritystulosta olisi puolestaan verovapaata. Jäljelle jäänyt veronalainen tulo jaetaan nykyiseen tapaan yrittäjän ansio- ja pääomatuloksi.

Yrittäjävähennys lasketaan ns. jaettavasta yritystulosta, ja siihen kuuluvat seuraavat tuloerät:

- Elinkeinotoiminnan ansiotulo-osuus
- Elinkeinotoiminnan pääomatulo-osuus
- Maatalouden ansiotulo-osuus
- Maatalouden pääomatulo-osuus
- Ansiotulo porotaloudesta
- Pääomatulo porotaloudesta
- Ansiotulot ilman osinkotuloja yhtymistä
- Pääomatulot ilman osinkoja yhtymistä

— Pääomatulo metsätaloudesta

Lakialoitteen kustannusvaikutukset

Yrittäjätuloja on vuoden 2011 aineiston perusteella yhteensä 5 927 miljoonaa euroa. Viiden prosentin yrittäjävähennyksen myötä verotettavien yrittäjätulojen määrä vähentyisi noin 295 miljoonalla eurolla. Tästä seuraisi seuraavat laskennalliset veromenetykset eri veronsaajille:

Kunnallisverot: -48 miljoonaa euroa.

Kirkollisverot: -3 miljoonaa euroa.

Valtion ansiotuloverot: -34 miljoonaa euroa.

Pääomatulon verot: -22 miljoonaa euroa.

Kaikki verot ja maksut yhteensä (sis. myös sairaanhoitomaksun ja yle-veron): -108 miljoonaa euroa.

Yrittäjävähennyksen vaikutukset verotuottoon tulee kuitenkin kompensoida täysimääräisesti muille veronsaajille, joten verotuottomenetykset kohdistuvat täysimääräisesti valtiolle. Yrittäjävähennys olisi kasvua ja työllisyyttä tukeva verohuojennus, joten osa kustannuksista palautuisi taloudellisen toimeliaisuuden viriämisen kautta takaisin, koska verotulot kasvaisivat ja työllisyysmenot alentuisivat.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuloverolain (1535/1992) 33 a §:n 1 momentti, 33 b §:n 1 ja 2 momentti, 33 c §, 33 d §:n 1 momentti sekä 124 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 33 a §:n 1 momentti, 33 b §:n 2 momentti ja 33 d §:n 1 momentti laissa 716/2004, 33 b §:n 1 momentti ja 124 §:n 2 momentti laissa 1515/2011 ja 33 c § laeissa 716/2004, 1143/2005, 383/2012 ja 575/2013, sekä

lisätään lakiin uusi 31 a §, 33 a §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 716/2004 ja 774/2012, uusi 3 momentti, 33 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 716/2004, 469/2009 ja 1515/2011, uusi 6 momentti ja lakiin uusi 45 a § ja 46 a §, seuraavasti:

31 a §

Yrittäjävähennys

Tämän lain 30 §:n mukaisesta jaettavasta yrittäjästä vähennetään 5 % yrittäjävähennyksenä.

33 a—33 d, 45 a, 46 a ja 124 §
(Kuten HE)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2013

Mika Lintilä /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Mari Kiviniemi /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Markus Lohi /kesk
Eeva-Maria Maijala /kesk

Aila Paloniemi /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Tuomo Puumala /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk
Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Annika Saarikko /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Kimmo Tiilikainen /kesk
Ari Torniainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk